

Verksamhetsplan 2017

Äldrenämnden

Antagen av nämnden 2017-02-16

Uppföljning 2017-08-31

Uppföljning 2017-12-31

Dnr ÄN 2017-335

VERKSAMHETSPLAN 2017

Äldrenämnden har det övergripande ansvaret att bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när behov uppstår. Nämnden ansvarar för att tillgodose behoven av äldreomsorg i form av vårdboende och insatser i hemmet (hemsjukvård och hemtjänst).

Nämndens verksamhetsplan för 2017 baseras på nämndens budgetförslag till kommunfullmäktige samt ”Höjda ambitioner för Linköping” som är det politiska samverkansprogrammet för S, MP och L 2015-2018. I Majoritetens program för ” en trygg äldreomsorg med människan i centrum” finns specificerade utvecklingsområden

Nämndens verksamhet styrs också av regionala, nationella och internationella mål, samt av de styrande dokument, planer, program, riktlinjer etc., som antagits i kommunen och ligger inom nämndens verksamhetsuppdrag.

Enligt budgetförslaget till kommunfullmäktige kommer nämnden att särskilt fokusera på följande mål:

- Äldre personer känner trygghet
- Kvalitet och utveckling
- Insatserna ska bidra till att stärka den enskildes psykiska, fysisk och social hälsa
- Äldre i Linköping ska ha rätt till inflytande och självbestämmande
- En bra arbetsplats för en god äldreomsorg

Verksamhetsplanen anger de aktiviteter som ska genomföras 2017 för att uppnå nämndens mål. De ekonomiska medel som nämnden tilldelar olika aktiviteter och verksamhetsområden anges i nämndens internbudget, samt i investerings- och lokalförsörjningsplanen.

I verksamhetsplanen för 2017 sammanfattas de aktiviteter som nämnden vidtagit under 2016 och de aktiviteter som nämnden prioriterar under 2017 för att nå målen.

De aktiviteter som prioriterats under 2017 är

- samordning av servicehus genom att en utförare på sikt ansvarar för alla insatser inom servicehuset
- omvandling av servicehus till trygghetsboende
- att tillgodose det ökade behovet av vårdboende för demensjuka genom omställning av vårdbostadsplatser till demensjuka
- förberedelsearbete inför ny betalningsansvarslag, Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso och sjukvård, 2018-01-01
- införande av nyckelfri hemtjänst och tids- och insatsregistrering inom hemtjänsten
- införandet av att arbetssättet Individens Behov i Centrum (IBIC) har skett hos samtliga utförare
- i nya verksamhetsuppdrag kravställt på önskad sysselsättningsgrad/rätt till heltid och i upphandlingar infört utvärderingskriterie/belöningsincitament för de som uppfyller kravet om rätt till heltid/önskad sysselsättningsgrad
- utvecklat och förstärkt kraven i förfrågningsunderlag avseende servicehusens fritidsverksamhet
- fortsatt arbete med testbäddar för att prova ny teknik för att ge tillsyn

Nämndövergripande verksamhet

Den nämndövergripande verksamheten omfattar planering, upphandling och genomförande av olika uppdrag för att skapa trygghet och möjlighet till en god ålderdom för Linköpings äldre medborgare. Det ställer krav på service och samverkan med medborgarna, den idéburna sektorn och olika intressenter såväl inom kommunen som med regionen och de privata utförare som har avtal med kommunen. I uppdraget ingår också omvärldsbevakning, verksamhetsutveckling, extern information, demokrati, jämställdhet samt den målstyrning och uppföljning som krävs för att skapa en hållbar samhällsutveckling och en effektiv verksamhet. Nämnden ska inom sitt verksamhetsuppdrag bidra till att förverkliga kommunens devis ”där idéer blir verklighet” samt kommunens värdegrunder ”modiga, mänskliga och mångfasetterade”.

Socialstyrelsens nationella arbetssätt –IBIC, Individens behov i centrum- syftar till att personer ska få hjälp och stöd utifrån individuella behov. Syftet med arbetssättet är att säkerställa ökad delaktighet, inflytande och självständighet för den enskilde. Under 2017 ska all verksamhet i form av beslut, uppdragsbeställningar och individuella uppföljningar ske med stöd av IBIC. Systemet utgör även underlag för planering, bemanning och verksamhetsuppföljningar.

Mål

1. Äldrenämndens insatser ska bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när behov uppstår. Äldre i Linköping ska ha rätt till inflytande och självbestämmande.

Indikatorer

Ökat deltagande vid informationstillfällen. Information på hemsida ska underlätta val.

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv, Fler bostäder för en växande kommun

Nr	Aktiviteter	Tidplan
1.1	Bevakning av att mark reserveras och att hänsyn tas till befolkningsutvecklingen	Bokslut
2017-12-31	Detta sker systematiskt.	
1.2	Utveckla mötesformer, kunskapspridning	Tertial 3
2017-	Utvecklingen av sammanhållna servicehus och trygghetsboende med tydligare	

12-31	beskrivning av fritidsverksamheter som ett nav för de boende i huset och kringboende. Utbudet av boendeformer ökar för målgruppen.	
1.3	Ökad trygghet och självständighet samt tillgänglig information på webb	Tertial 3
2017-12-31	Utveckling av sk testbäddar inom hemtjänsten och vid vårdboenden. Syftet är att verksamhet och kunder tillsammans får prova nya arbetsätt med stöd av tekniska lösningar. En del av det arbetet sker också på nationell nivå, förvaltningen deltar i beställarnätverk i SKL:s regi. Omsorgskontoret följer tillsammans med SKL samt IVO och andra kommuner upp rättsläget kring införande av välfärdstenik.	
1.4	Äldreombudsmannens årsrapport och uppföljning av klagomål.	Bokslut
2017-12-31	Rapporten sammanställs och redovisas i äldrenämnden i februari.	

<p>Mål Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling.</p> <p>Indikatorer 80% nöjd/mycket nöjd med vårdboende resp 90% med hemtjänst. 90% av nyanställda som arbetar inom omvårdnad ska vara undersköterskor. Nöjdhet över måltiden i helhet samt kvalitet. Fler miljöombud</p>

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
1.6	Öppna jämförelser analys av brukarundersökningar.	Bokslut
2017-12-31	Analys är genomförd och presenterad till nämnd samt förslag på åtgärder presenterades och beslutades.	
1.7	Uppföljning av verksamhetsberättelser samt krav i förfrågningsunderlagen.	Bokslut
2017-12-31	Uppföljning genomförd och redovisad till nämnd.	
1.8	Uppföljning av IBIC, nyttjande.	Bokslut
2017-12-31	Treserva är anpassat i enlighet med Socialstyrelsens, individens behov i centrum (IBIC) och samtliga genomförandeplaner skrivs utifrån IBIC. Samtliga nya avtal anpassas till IBIC.	
1.9	Utveckling av miljöarbete	Bokslut
2017-12-31	I avtalen regleras att utförarna ska arbeta utifrån uppsatta mål i ”omsorg om miljö”.	

<p>Mål Nämndens insatser ska bidra till att stärka den enskildes psykiska, fysiska och sociala hälsa</p> <p>Indikatorer Rehabiliterande förhållningssätt. Kultur för äldre stärka öppna fritidsverksamheterna</p>

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
1.9	Ökat deltagande i projekt kultur för äldre utveckla fritidsverksamheterna översyn av föreningsbidragen	Tertial 3
2017-12-31	Samverkan pågår med Kultur och fritidsförvaltningen. Äldrenämnden har tagit initiv till en fritidstävling. Ny teknik skall möjliggöra ett bredare utbud av kultur inom äldreomsorgen vilket är ett krav och utvärderingskriterie i nya förfrågningsunderlag. Äldrenämnden har tecknat avtal i form av IOP för att stärka samverkan med frivilligsektorn.	

Sammanfattningsvis har de övergripande målen i stort uppnåtts bland annat genom ett ökat fokus att erbjuda meningsfulla aktiviteter för de äldre.

Hemtjänst

Hemtjänstens övergripande målsättning är att ge den enskilde stöd och möjlighet att bor kvar i det egna hemmet så länge man önskar. Den som är i behov av hjälp och stöd ska kunna erhålla det på ett enkelt sätt. Stöd-,vård- och omsorgsinsatser ska utmärkas av trygghet, hög kvalitet och ökat självbestämmande för den enskilde samt goda villkor för personalen.

Utmaningar och större händelser under 2017:

Under 2017 har yttreligare hemtjänstutförare sagts upp. Erfarenheterna av tidigare hemtjänstuppföljningar har lett till ändrat arbetssätt för godkännandeprocessen när nya ansökningar från hemtjänstutförare kommer in.

Under 2017 införs nyckelfri hemtjänst (DNH) med tids och insatsregistrering (TIR). Tekniken förväntas ge effektiviseringar för utförarna i form av minskad tid för administration och en mer rättvisande tidsredovisning, ekonomisk debitering för den enskilde samt en bättre ekonomisk redovisning för kommunen som beställare. Systemet möjliggör för andra angreppssätt när det gäller kvalitetsuppföljningar och kontinuitetsmätningar. Införandet slutförs under 2018.

Under 2017 har arbetet med att samordna servichusen påbörjats. En utförare kommer att ha ansvar för alla insatser och verksamheter inom huset. Fr o m 2018 kommer de första sammanhållna servichusen vara i drift.

Mål

Nämndens insatser ska bidra till att stärka den enskildes psykiska, fysiska och sociala hälsa

Indikatorer

Utskrivning till hemmet efter vård, 100% av alla brukare ska ha en genomförandeplan 100% ska erbjudas kontaktman.

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
2.1	Uppdragsbeskrivningar, uppföljningar av rehabinsats och trygghetsteam.	Tertial 3
2017-12-31	Trygghetsteamet följs upp med stöd av FoU och redovisas i äldrenämnden. Översyn av rehabiliteringen är ett pågående uppdrag som redovisas i äldrenämnden 2018.	
2.2	Breddinförande av IBIC och löpande uppföljning av arbetet vid tex platsbesök	
2017-12-31	IBIC är breddinfört och följs upp med regelbundenhet.	

Mål

Äldrenämndens insatser ska bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när det behövs.

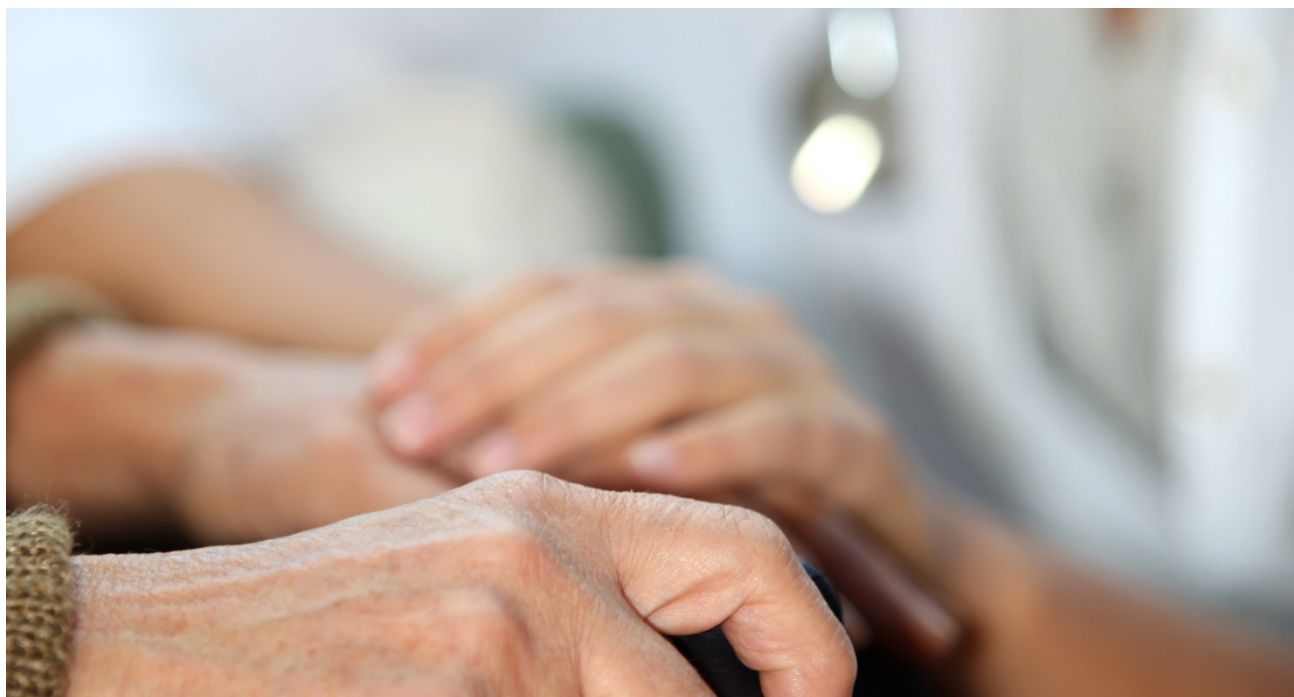
Indikatorer Högst 5% avvikelser i den tid som beslutats i hemtjänsten. En brukare med hemtjänst två ggr per dag ska max möta 12 personer under en 14 dagars period
Nattpersonalen ska ha färre brukare per natt (utgångsläget 2015 20 personer 2016 17 personer).

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
2.3	Införande av tids och insatsregistrering	Tertial 3
2017-12-31	Införandet av tids- och insatsregistrering pågår.	
2.4	Kontinuitetsmätning	Tertial 3
2017-12-31	Metoder för att analysera kontinuitet i Lin Q är under framtagande. Mätning påbörjas under 2018.	

Sammanfattningsvis har de äldres möjligheter till ett självständigt liv i det egna hemmet ökat genom att stärka fokus på den enskildes förutsättningar genom införandet av IBIC. Trygghetsteamet skapar förutsättningar för kvarboende för de mest sjuka äldre.

Kommunal hälso- och sjukvård inom äldreomorgen

Kommunen ansvarar för att erbjuda en god hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) inom kommunens särskilda boenden och sedan januari 2014 även i ordinärt boende. Inom äldrenämndens ansvarsområde finns cirka 1 200 patienter som har erhållit hemsjukvård i ordinärt boende under år 2017 utöver de patienter som bor i särskilt boende.

Sedan hemsjukvården överfördes till kommunen har arbete pågått med att forma och utveckla verksamheten genom framtagande av riktlinjer och rutiner. Satsningar på kompetensutveckling har skett för både legitimerad och icke legitimerad personal inom hälso- och sjukvårdsområdet. En del av statsbidraget för ökad bemanning har nyttjats för att förstärka hemsjukvården inom medicinska insatser och rehabilitering.

Utmaningar och större händelser under 2017:

Den ekonomiska utvecklingen inom området följs särskilt upp.

Medicinsk ansvarig för rehabilitering har följt upp rehabiliteringsinsatserna i särskilt boende. Resultatet föranledde att samtliga utförare fick inkomma med utvecklingsplan hur rehabiliteringsinsatserna skulle säkerställas.

Uppföljning bokslut

Samhällsutvecklingen med kortare vårdtider inom slutenvården bland annat på grund av färre vårdplatser och nya tekniska möjligheter innebär att allt mer vård ges i hemmet även för personer med omfattande och komplexa behov av hälso- och sjukvård.

Hemsjukvården har under hela året haft svårighet att rekrytera legitimerad personal.

Förberedelsearbete sker gemensamt med region och internt inom kommunen för att möta de nya kraven utifrån ny Lag om samverkan vid in- och utskrivning från slutenvården, ny betalningsansvarslag, som träder i kraft 2018-01-01.

<p>Mål Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling. Patientsäkerheten ska öka gällande läkemedelshantering för personer som har kommunal hemsjukvård oavsett boendeform.</p> <p>Indikatorer Minskning av antal allvarliga läkemedelsavvikelser.</p>
--

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
3.1	Uppföljning av rapporterade avvikelser som redovisas i nämndens patientsäkerhetsrapport i april.	Bokslut
3.1.1	Metod för att analysera avvikelser i LinQ är framtagen och tillämpas under 2018.	

Målet är inte uppfyllt. Tretton allvarliga avvikelser gällande läkemedel har inträffat under år 2017 vilket är lika många som föregående år.

<p>Mål Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling. Närstående ska erbjudas efterlevandesamtal efter dödsfall.</p> <p>Indikatorer Uppföljning av resultat i Svenska palliativregistret. Resultatet skall förbättras i förhållande till föregående år.</p>
--

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
3.2	Uppföljning av registreringar i Svenska palliativregistret som redovisas i nämndens patientsäkerhetsrapport i april.	Bokslut

Målet är uppfyllt. Preliminära siffror visar på ökning av antal erbjudna efterlevandesamtal. Nämndens slutgiltiga resultat redovisas i patientsäkerhetsrapporten i april.

<p>Mål Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling. Antal riskbedömningar i Senior alert ska öka med 2 % årligen.</p> <p>Indikatorer Uppföljning av antal registreringar i Senior alert.</p>

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
3.3	Uppföljning av antal registreringar i Senior alert som redovisas i nämndens patientsäkerhetsrapport i april.	Bokslut

Nämndens resultat redovisas i patientsäkerhetsrapporten i april.

Mål

Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling. Vid samtliga förväntade dödsfall ska det finnas mänsklig närvaro.

Indikatorer

Uppföljning av resultat i Svenska palliativ registret.

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
3.4	Uppföljning av resultat i Svenska palliativ registret som redovisas i nämndens patientsäkerhetsrapport i april.	Bokslut

Målet inte uppfyllt. Preliminärt resultat visar på en minskning från föregående år. Nämndens slutgiltiga resultat redovisas i patientsäkerhetsrapporten i april.

Sammanfattningsvis är målen delvis uppfyllda

Vårdboende

Äldrenämnden ansvarar för ungefär 1300 boendeplatser i ett 30-tal fastigheter. Olika former av boende finns för att möta behoven. Idag är fördelningen relativt jämn mellan sjukhem, demens och ålderdomshem. Utmaningen framåt är att hitta balans mellan behov och antal platser. Behovet av demensboende ökar. Det är vidare viktigt med en geografisk spridning i kommunen av olika former av boenden. Krav och förväntningar på kvaliteten i boendena förväntas öka med varje generation varför en god lokalförsörjning är prioriterad. I Linköpings kommun finns sju utförare som driver boenden. Profilboenden finns när det gäller boende för yngre demensjuka, BPSD-boende (BPSD=Beteendemässiga och psykiska symptom vid demenssjukdom) samt fr o m hösten 2017 boende med matprofil.

Statsbidraget för ökad bemanning används enligt följande:

- Utökad bemanning natttid i vårdboenden
- Effektivare hemtagningsprocess från slutenvård start september 2016 och i full drift 2017
- Vårdplaneringsteam
- Stöd till fritidsverksamhet, gym
- Rehabiliteringsinsatser i korttidsboende
- Utökad dagbemanning i vårdboenden

Kommunstyrelsens särskilda medel för ”Önskad sysselsättning/ rätt till heltid” kommer avropas när kostnader redovisas.

Utmaningar och större händelser under 2017:

Efterfrågan på boendeplatser har ökat och särskilt för personer med demenssjukdom. Under 2017 kommer därför ett antal sjukhemsplatser och/eller ålderdomshemsplatser att omvandlas till demensplatser för att täcka behovet. Inga nya vårdboenden kommer öppnas under 2017. Inför 2019 planeras Vallastaden vara färdig med 60 platser.

Införandet av trygghetsteamet syftar till att få en bra övergång från sjukvården till hemmet eller boendet. Kostnaderna för betalningsansvaret förväntas minska.

<p>Mål Äldre i Linköping ska ha rätt till inflytande och självbestämmande. Äldrenämndens insatser ska bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när det behövs. Kunskap och information är tillgänglig och tillämpbar för såväl brukare som anhöriga</p> <p>Indikatorer Erbjudas plats inom 3 mån efter beslut om behov. Antal profilboende ska öka med 1 enhet vartannat år, trygghetsboende ökas med 1 enhet per år.</p>
--

Koppling till kommunens övergripande mål
Fler bostäder för en växande kommun

Nr	Aktiviteter	Tidplan
4.1	Uppdragsbeskrivningar, uppföljning av rebabinsats och trygghetsteam.	Tertial 3
2017-12-31	Översyn av rehabiliteringsinsatser pågår och kommer att redovisas 2018.	
4.2	Uppföljning av kösituationen	Varje nämnd
2017-12-31	Antalet personer som väntar på erbjudande om plats i särskilt boende redovisas till äldrenämnden månadsvis	
4.3	Fastighetsägare –byggbolag löpande dialog	
2017-12-31	Omsorgskontoret har regelbundna möten med fastighetsägare.	

<p>Mål Äldre i Linköping ska ha rätt till inflytande och självbestämmande</p> <p>Indikatorer 100% av alla brukare ska ha en genomförandeplan 100% ska erbjudas kontaktman.</p>
--

Koppling till kommunens övergripande mål
En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
4.4	IBIC utvecklingsarbete, platsbesök	Tertial 3
2017-12-31	Samtliga biståndsbeslut och genomförandeplaner skrivs utifrån IBIC. Arbetet följs upp regelbundet.	
4.5	Uppföljning av genomförandeplaner.	Tertial 3
2017-12-31	Detta följs upp inom planen för interkontroll med redovisning i november 2017.	

Mål

Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling.

Indikatorer

Samtliga vårdboendeutförare ska registrera och genomföra åtgärder i BPSD-registret för personer med demenssjukdom.

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

Nr	Aktiviteter	Tidplan
4.6	Uppföljning av reultatet i BPSD.	Bokslut
2017-12-31	Målet är inte uppfyllt men bättre än föregående år. Sex av sju vårdboendeutförare registrerar i BPSD-registret.	

Sammanfattningsvis har de äldres inflytande ökat och på ett mer systematiskt sätt säkerställs genom införandet av IBIC. Införandet av profilboende erbjuder de äldre yttreiligare innehåll i vardagen.

Arbetsvillkor

Äldrenämnden vill stimulera bra arbetsvillkor för alla medarbetare som arbetar inom eller på uppdrag av kommunen. En förutsättningarna för en god äldreomsorg skapas av medarbetarnas villkor. Utmaningen inom äldreomsorgen är stora när det gäller rekrytering. Sektorn har stora utmaningar när det gäller att attrahera dagens unga att välja att utbilda sig och arbeta inom äldreomsorgen. Samtidigt ska verksamheten stimulera och skapa förutsättningar för en kompetensutveckling för befintliga medarbetarna, allt med målsättning att möta framtida behov.

I samtliga verksamhetsbidrag till Leanlink kravställs på önskad sysselsättningsgrad/rätt till heltid. I de senaste och kommande upphandlinga är önskad sysselsättningsgrad/rätt till heltid ett utvärderingskriterie.

Flera utbildningsinsatser i form av möjlighet till validering och att utbilda sig till specialistundersköterska har genomförts.

Mål
En bra arbetsplats för en god äldreomsorg
Indikatorer
Den genomsnittliga sysselsättningen ska öka. (Utgångsläge 2015 85%) Andel verksamheter med närvarande chef och ökat medarbetarinflytande och kompetensutvecklingsinsatser ska öka

Koppling till kommunens övergripande mål

En kommun med bra arbetsvillkor

Nr	Aktiviteter	Tidplan
5.1	Utveckling av förfrågningsunderlag/ uppföljning av verksamhetsberättelser	Bokslut
2017-12-31	Inom flera områden har kraven i förfrågningsunderlagen skärpts bland annat vad gäller kraven på arbetsledning och kompetens.	
5.2	Uppföljning av statsbidrag för bemanning	Bokslut
2017-12-31	Redovisas till socialstyrelsen	
5.3	Uppföljning av kostnader för önskad sysselsättningsgrad/ rätt till heltid	Tertial 3
2017-12-31	Uppföljning har genomförts av pilotprojektet på Sandrinoparken.	

Sammanfattningsvis är målet uppfyllt genom arbete i pilotprojekt samt införande av rätt till önskad sysselsättningsgrad i verksamhetsuppdrag till Leanlink.